

Наградите „Темпълтън“ бяха връчени на ПДИ на официална церемония

На 27-ми април на официална церемония ПДИ получи две награди „Темпълтън“ за принос в изграждането и поддържането на принципите на демокрацията и пазарната икономика. На Петия „Форум на свободата“, организиран от фондация за икономически изследвания „Атлас“, САЩ, ПДИ бе отличена с първа награда в категорията „Етика и ценности“. Изпълнителният директор на Програма Достъп до Информация, Гергана Жулева, получи и приз за цялостно институционално развитие на организацията на официалната церемония по време на Форума, сред повече от 300 участници от 49 държави.

Носителите на наградите „Темпълтън“ за 2005 г. заедно с директорите на фондация „Атлас“

Достъпът до обществена информация е процес, вътрешно присъщ на гражданското общество, отбеляза Върховният административен съд (ВАС)

С определение¹ от 13 април, 2005 ВАС отбеляза, че всеки, дори нерегистрирани в съда организации, имат право на достъп до информация и никоя обществена институция не може да мълчи по заявление за достъп до информация.

„Център на НПО - Разград“ е поискал от кмета на града достъп до "цялата налична информация относно публичните регистри в Община Разград - брой, наименование, ред за ползване". Вместо отговор, кметът изисква от неправителствената организация да представи документ за съдебна регистрация. НПО-то подава жалба в съда срещу неоснователното искане на кмета. Окръжният съд в Разград отхвърля аргумента и отказва да разгледа жалбата като прекратява производството по делото на следното основание: НПО-то не е изпълнило изискването на кмета за доказване на правосубектност и следователно няма право нито на достъп до информация, нито на достъп до правосъдие.

продължава на стр. 2

ТЕМИТЕ В БРОЯ:

Анти-наградите „Big Brother“:
ПДИ и Интернет общество-
България връчиха годишните
анти-награди „Големият Брат“

„Privacy International“ обяви
носителите на анти-
наградите „Big Brother“ за САЩ

ПДИ обучи общински служители
от Пловдив и Пазарджик

Приключения със заявления:
Лесно ли е да получим очевидно
публична информация

Случай на месеца:
Правилно ли е да ни искат
копие на личната карта

Новини

¹ Определение на ВАС 3335/13.04.2005 г. по а.г. 3169/05 г.

С помощта на Програма Достъп до Информация, „Център на НПО - Разград“ обжалва решението на окръжния съд пред Върховния Административен Съд. ВАС отмени решението като отхвърли мотивите на Окръжния съд със следното определение:

„Достъпът до обществена информация е явление, вътрешно присъщо (иманентно) на гражданското общество. Затова чл. 41 от Конституцията на Република България (КРБ), който е посветен на правото на информация, започва така: "Всеки има право". Това означава, че дори неправосубектни организации на граждани могат да търсят и имат право да получат всяка интересуваща ги обществена информация, независимо че не са изрично посочени в тази правна норма. Затова в Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) липсва правна норма, която да задължава организацията на граждани, направила искане за достъп до обществена информация, да доказва своята правосубектност. Такова изискване би било безсмислено при положение, че "всеки има право да търси и получава информация" (чл. 41, ал. 1 от КРБ)

Цитираното определение на българския съд бе коментирано от г-н Пракаш Каргале, главен редактор на електронната медия „Индия експрес груп“. Медията е своеобразна трибуна за популяризиране и утвърждаване правото на информация в провинция Мухаращра, Индия. Законът за правото на информация там е в сила от 2002 г.

Определението на ВАС тълкува въпроса относно статута на търсещите информация. Трябва ли те да са юридически лица, за да имат право на достъп до информация?

Българският съд красноречиво изразява позицията си:

„... в ЗДОИ липсва правна норма, която да задължава организацията на граждани, направила искане за достъп до обществена информация, да доказва своята правосубектност...“

Това е отличен аргумент. Ако членовете на една организация (дори и тя да не е регистрирана и следователно да няма правен статут) са физически лица и ако „всеки има право“, тогава е безсмислено да се иска доказателство, че една организация е правен субект.

За сравнение с индийския опит, главният секретар по достъп до информация, г-жа Вандана

и че по правило всяка организация се състои от членове, които (или поне част от тях) са физически лица, а всяко физическо лице има право на достъп до обществена информация.

Несъмнено кметът регламентира достъпа до информация в [публичните] регистри с административен акт - решение, заповед или акт с друго наименование. В обществен интерес е кметът на общината да направи публично достояние тези свои актове - напр., чрез публикуването им в местните средства за обществена информация. Ако той не е сторил това възниква въпросът дали направеното от частния жалбоподател питане не е все пак основателно и дали е допустимо кметът на общината, в качеството му на задължен субект, да мълчи. Държавните органи и органите на местното самоуправление се назначават и избират, за да изпълняват възложените им със закона функции, а не да мълчат.“

Делото е върнато за преразглеждане на Разградския окръжен съд. Определението на ВАС не подлежи на обжалване.

Кришна, изказва подобно мнение. Тя смята, че във всички случаи лицето, което се подписва от името на организацията има право да получи информация, което не изисква доказване на правния статут на организацията, от чието име лицето иска информация.

За разлика от България, в Индия правото на достъп до информация принадлежи на гражданите на държавата, а не на „всеки“ (б.р. тоест, изключени са лицата без гражданство и чужденците).

Искам да поздравя българския ВАС за неговото определение, което гласи:

„Държавните органи и органите на местното самоуправление се назначават и избират за да изпълняват възложените им със закона функции, а не да мълчат.“

По сходен казус съдия К. Матю от Върховния съд на Индия казва:

„Правителството, чиито представители носят обществена отговорност, не трябва да има тайни. Хората имат право да знаят за всички обществени актове, за всичко, което се прави публично от длъжностните лица. Отговорността на служителите да обясняват и обосновават действията си е основната предпазна мярка срещу насилието и корупцията.“

ПДИ и Интернет общество-България връчиха годишните анти-награди „Големият Брат“ за 2004 г.

Министерският съвет, главният прокурор Никола Филчев и рекламната агенция „SIA Advertising“ са носителите на анти-наградите „Големият брат“ за 2004 година. Церемонията по връчването на „отличията“ се проведе на 13 април 2005г. в Центъра за култура и дебат „Червената къща“.

Призът "Големият брат" е учреден от световната неправителствена организация за защита на личните права „Privacy International“. С него се отличават онези институции, които с директни действия или чрез създаване на регламенти и поставяне на изисквания пред гражданите и потребителите, нарушават грубо правото на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни. Символът на анти-наградата е военен ботуш, мачкач човешка глава.

да обработват свободно лични данни на гражданите.

Измененията предвиждат още:

- възможност за ограничаване на разпространяване на информация за публичните фигури;
- събирането и разпространението на информация, свързана с престъпления или дори административни нарушения ще става само от или под контрола на съответните компетентни органи;
- дава се възможност на работодателите да събират т.нар. „чувствителни лични данни“, т.е. данни, които разкриват расов или етнически произход, религиозни или философски убеждения, членство в политически партии, както и лични

Членовете на журито представят наградените с анти-награди „Big Brother“

Участниците по време на церемонията по връчване на наградите

Тази година в България бяха връчени три награди в следните категории:

Държавна институция, нарушила най-сериозно правото на защита на личните данни на гражданите.

В тази категория наградата получи Министерският съвет заради проекта за промени в Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД). Журито обоснова решението си с мотивите, че внесеният от вицепремиера Пламен Панайотов Законопроект сериозно ограничава правото на свобода на информация и дава прекалено много правомощия на така наречените - силови органи

данни, отнасящи се до здравето или сексуалния живот на гражданите.

Публична личност

Главният прокурор Никола Филчев бе награден за цялостната дейност на прокуратурата, която с редица свои - „акции“ през изминалата година постави сериозна заплаха пред свободата на информация и защитата на личните данни:

1. Повдигнатото обвинение срещу журналисти от телевизия „ВВС“ за документалния филм „Да купиш игрите“, показващ корупция на членове на Международния олимпийски комитет;

продължава на стр. 4

2. Повдигнатото обвинение срещу румънския журналист Джордж Бухнич за разкритието му за нередности в граничните магазини на Дунав мост, което е направено с технически средства;

3. Заповедта на Пловдивската апелативна прокуратура да се записват личните данни на всички клиенти, както и времето на ползване на компютър в интернет клубовете в града.

Частна компания

Негативният приз бе присъден на рекламната агенция „SIA Advertising“ за злоупотреба с данните на 15 хиляди кандидата за участие в играта „Big Brother.“ Фирмата е използвала информация, съдържаща се във въпросниците, които кандидатите са попълнили по време на кастинга за шоуто. Тези данни по закон е трябвало да бъдат унищожени след приключване на кастинга. В последствие става ясно, че фирмата използва данните за други цели, което е в противоречие със ЗЗД.

Нито един от наградените не бе изпратил свой представител, за да получи наградата си.

Анти-наградите „Големият брат“ се присъдиха за втори път в България. Повече от 50 номинации бяха получени и разгледани от жури в състав: Александър Арабаджиев - народен представител, бивш конституционен съдия; Александър Кашъмов - адвокат, ПДИ;

г-р Гургана Жулева - изпълнителен директор на ПДИ; доц. Георги Лозанов - председател на Българската Медийна Коалиция, преподавател във факултета по журналистика в СУ „Св. Климент Охридски“; Зоя Димитрова - заместник-главен редактор на в-к „Политика“, председател на Асоциацията на разследващите журналисти; Фани Давидова - юрист, ПДИ; Христо Христов - журналист, в-к „Дневник“.

Церемонията по връчването на антинаградите „Големият брат“ бе организирана от Програма Достъп до Информация и Интернет общество - България.

„Privacy International“ обяви носителите на анти-награди „Big Brother“ за САЩ

Международната организация „Privacy International“ връчи 7-мите годишни антинагради „Big Brother“ (Големият брат), за да отличи най-големите посегатели на правото на неприкосновеност на личния живот. Церемонията по връчването се проведе под егидата на Конференцията за компютри, свобода и неприкосновеност - 2005г. в Суатъл.

Номинираните в категорията „Най-голям корпоративен посегател“ бяха:

- „Асхиом“ (за установена традиция в брокеринга на лични данни);
- „Accenture“ (за правителствените си проекти)
- „Response Unlimited“ (за опита си да прогале списък на донори на родителите на Тереза Шайвоу, която петнадесет години е била в постоянно вегетативно състояние).

За призвор в категорията журито избра консултантската компания „Accenture“. Основен мотив за решението на журито са изразените опасения на членове на Камарата на представителите (Конгреса), които изтъкват опасността от това най-големият договор, сключен от Департамент-а по вътрешна сигурност на САЩ, да е с компания,

Анти-наградата „Big Brother“

чието седище е на Бермудите. Журито обърна особено внимание на плановете за осъществяване на US-VISIT програмата, която предвижда въвеждането на електронни досиета и профили с биометрични данни за допускане на чужденци с неимигрантски визи в Съединените щати.

В категорията „Най-агресивно предложение или проект“ бяха номинирани:

- US-VISIT - програма за събиране на пръстови отпечатъци и лицево сканиране на всички посетители на Съединените щати;

продължава на стр. 5

продължава от стр. 4

- Идеята за Американски паспорти с радиочестотна идентификация (RFID) - всички нови американски паспорти да съдържат предавателен чип, който ще може да бъде разчетен от всеки, навсякъде и от разстояние;
- „Безопасен полет“ (Secure Flight) - система, която да сравнява всички пътници със снимките на терористи от специални списъци;
- Програмата за следене на учениците в начално училище „Бритън“, Калифорния, чрез радиочестотна идентификация;
- Идеята за стандартизирани шофьорски книжки - на практика, въвеждане на национална схема за идентификация.

Журието даде наградата на училището „Бритън“. Директорът на училището, беше цитиран, че приветства идеята децата да бъдат шпионирани, „защото така ще се постигне по-голямо присъствие в часовете, тъй като учителите ще имат по няколко минути повече всеки ден, за да преподават, факт, който ще повиши нивото на акуратност“. Това не е малко, тъй като училищата в Калифорния получават финансиране на базата на броя ученици, които посещават часовете всеки ден. Родителите на децата реагират отрицателно и организират кампания срещу методиката. Антинаграда „Big Brother“ ще бъде връчена лично на директора от потърпевшите родители.

Номинирани за „Най-лоша обществена институция“ бяха:

- Федералната комисия по търговията - за нееднократни неуспехи да защити правото на неприкосновеност;
- Департаментът по образованието - Национален център за образователна статистика - за предложението за национална база данни на всички студенти;
- Държавният департамент - за употреба на дипломацията за прокарване на лоши политики на международно равнище, наречено от Американския съюз за граждански свободи -

„пране на политика“. Пример за това е използването на международни форуми от страна на Държавния департамент за насърчване на събирането на биометрични данни.

Журието избра Департамента по образованието за предложената програма, която би довела до събиране на данни на 15 милиона деца от 6 000 учебни заведения в САЩ. Данните са относно: покритите учебни изисквания, планове за висше образование, расова и етническа принадлежност, стипендии, които са получили и заеми, които са теглили, ганъчно състояние, и др. Събирането на данни ще се извършва от Федералните служби за времето докато студентът учи.

И най-накрая, негативен приз за „цялостен принос“ бе присъден на компанията „Choicerpoint“. „Choicerpoint“ е дългогодишен брокер на лични данни, събирайки информация както за американци, така и за чужденци, без да се съобразява с каквито и да е закони за защита на личната неприкосновеност, нарушавайки многократно това човешко право. Решението за връчване на наградата е взето след като компанията признава, че напоследък е имало редица злоупотреби и загуба на лична информация. Последвалите публични извинения и специално извинение отправено към Конгреса на САЩ носят на изпълнителния директор на „Choicerpoint“ бонус от 1.8 милиона долара.

Анти-награда Big Brother-2005 за САЩ бяха връчени от жури в състав:

Бет Гивънс, Клирингова къща за право на неприкосновеност

Евън Хендрикс, Издател на „Privacy Times“

Крис Хофнъгъл, Директор в EPIC

Уенди Гросмън, автор на множество статии относно защитата на лични данни

Конрад Мартин, Директор на Фонд за конституционно правителство

Ед Мирзвински, Програмен директор на PIRG

Боб Елис Смит, редактор на „Privacy Journal“
Нагин Щросен, Председател на Американския съюз за граждански свободи

ПДИ обучи общински служители от Пловдив и Пазарджик Антон Андонов, ПДИ

Двудневен обучителен семинар на тема „Свобода на информацията“ за служители от местната администрация проведе Програма Достъп до Информация на 7 и 8 април 2005г. Кмет на район в Пловдив, секретари на общински администрации, юристи, служители по сигурността на информацията, администратори от отделите ГРАО и ТСУ се събраха в зала „Дружба“ на хотел „Санкт Петербург“ в града на тепетата. В обучението взеха участие общински служители от градовете Асеновград, Велинград, Калояново, Кричим, Куклен, Лесичово, Панагюрище, Перущица, Пещера, Пловдив, Първомай, Ракитово, Сопот, Стамболийски, Хисаря.

В рамките на два дни експертите от Програма Достъп до Информация - Гергана Жулева и Александър Кашъмов, представиха Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), неговите ограничения, както и практики по неговото прилагане. Лектор на обучението бе и Андрей Бартошевич от Словакия. Той представи Словакия закон за свобода на информацията, както и интересни примери за неговото изпълнение или нарушение. Господин Бартошевич подчерта, че гражданското доверие е условие за ефективно и успешно управление.

В обучението взеха участие 30 общински служители

работата на общинската администрация, тя е основен фактор за повишаване на гражданската активност и упражняване на конституционните права. Свободата на информация повишава отговорността на служителите и има антикорупционен ефект, подчертаха участниците.

Важна част от обучението беше свързана с решаването на конкретни казуси. Във всички тях, участниците в обучението трябваше да направят баланс на правото на достъп до информация и защитен интерес, като лични данни, интерес на търговеца и др.

Нуждата от преценка в определени случаи по предоставяне на достъп до информация бе изтъкната като основен проблем от участниците. Според тях, за взимане на адекватни решения, е необходимо детайлно познаване на законодателството. В този смисъл те определеха и ползата от проведения семинар като голяма.

Обучението за служители от местната администрация от Пловдивска и Пазарджишка области се осъществи в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“, изпълняван от VVMZ East European Investment Services B.V., Холандия и Фондация ПДИ, с финансовата подкрепа по програма МАТРА на Министерството на външните работи на Холандия. Основната цел на проекта е подобряване практиките на предоставяне на достъп до информация в България.

Андрей Бартошевич, Гергана Жулева, Брано Оргоник (V.V.M.Z) и Александър Кашъмов по време на първия ден от обучението

В процеса на работа над 30 служители от общинската администрация споделиха опита си в областта на предоставяне на достъп до информация. Според тях свободата на информация е необходимо условие за формиране на собствено мнение на гражданите относно

Екипът на ПДИ, започна изработването на наръчник „Как да предоставяме достъп до обществена информация„ Той е насочен, към онези служители в администрациите, които са натоварени да предоставят достъп информация по реда на ЗДОИ. За да напишем наистина полезно пособие, което действително да помага на служителите, поискахме да разберем как в момента е организиран процеса по предоставяне на информация в някои от най-интересните за гражданите институции.

Със заявление за достъп до обществена информация, поискахме да ни се предостави копие на технически носител от инструкцията или вътрешните правила, които уреждат реда за предоставяне на достъп до обществена информация в съответната институция. Нормативно определената такса по копиране на информация на технически носител е точно един лев и двадесет стотинки.

Историите на подадените от нас общо 22 заявления се развиха основно по три сценария:

Сценарий №1 - „Защо може да е просто, като може да е сложно“

Този сценарий се разиграва, когато процедурата по предоставяне на достъп до информация не е проигравана често в институцията и служителя, който е определен да отговаря на заявленията за достъп до обществена информация прелива от старание да изпълни задълженията си.

В рамките на този сценарий обикновено разговаряте със служителя средно по 5 пъти на ден по телефона по различни поводи като:

а) служителя ви умолява да дойдете точно на четирнадесетия ден да си получите исканата информация, защото в закона пише - 14 дневен срок за отговор и той счита, че ако ви предостави документите на 15 ден ще извърши нарушение;

б) служителя ви умолява да си пренапишете заявлението като посочите, че искате информацията на хартиено копие, вместо на дискета, защото те на дискета я нямат и пак ще са в нарушение;

в) служителя силно се притеснява, че ако искате информацията на дискета, няма как да сложи на всяка страница печат с ръчно написано вярно с оригинала„ Няма как да го убедите, че това не се изисква от закона. Затова, макар че има

документите в компютъра си, първо ги разпечатва, после ги погпечатва, след това поставя заветното „вярно с оригинала“ и накрая ги сканира! Чалъм си има за всичко.

Сценарий №2 - „Умри, но свързка дай“

В рамките на този сценарий, обикновено служителите са решени да спазват буквално и докрай лоши процедури, дори това да им коства двойно повече работа и усилия. Тук обикновено се случва поне една от следните ситуации:

а) Дори и да искате по закон публична информация (напр. такава от публичен регистър), се събира цял екип от администрацията, за да вземе решение по вашето заявление, консултира се юриконсулта, после се изписва решение от две страници, с което се установява и описва подробно с правни аргументи вашето право на информация.

б) Може да се случи така, че служителя, който е взел решението за предоставяне на достъп да е различен от служителя, който фактически ви дава документите, а вътрешния правилник да изисква присъствието и на двамата. Междувременно трябва да намерите и счетоводителя, който да приеме плащането или платежния документ. Е, ако един от тия хора не дай боже да липсва на бюрото си, ще се щурате по коридорите да ги търсите, докато ги хванете. Няма значение, че решението за предоставяне на достъп е взето, няма значение, че документите ви са отдавна копирани, щом в правилника така пише - край!

в) Може пък, след получаването на решението за достъп, да опитате да заплатите цената на информацията на касата, но в момента касиерката я няма. Отишла е до банката и никой не знае кога ще се върне. Никоя друга касиерка не може да приеме точно това плащане! Колкото и да мрънкате, че нямате време да чакате - не става! Можете да се примолите просто да оставите лев и двацет, защото не искате бележка. Никакъв шанс, сега пък и в нарушение ли искате да ги вкарате!?

г) Ако в решението за предоставяне на информация е посочено, че трябва да заплатите такса за копирането на информацията по банков път, няма шанс да склоните служителя да направите плащането на касата на институцията. Няма да ви помогнат аргументите, че обикновено таксата за банковия превод е по-висока, отколкото таксата за копирането на

продължава на стр. 8

Случай:

Главна дирекция Изпълнение на наказанията изисква ксерокопие от лична карта в комплект с набора от документи, за участници в конкурс за работа като пробационен служител. Правилно ли е това?

Коментар:

Изискването да се предоставя копие от лична карта с комплекта документи за постъпване на работа, е обичайна практика на повечето работодатели. Освен тях, други администратори на данни по различни поводи изискват същото - например при подаване на молби за ползване на определени социални услуги; при закупуването на телефон на изплащане; дори Комисията за защита на личните данни е имала подобно изискване по отношение на физическите лица, които са подавали своите документи, за да бъдат регистрирани като администратори на лични данни¹.

Едва ли е възможно еднозначно да отговорим на въпроса правилно ли е това изискване. Без съмнение, нарушение е налице, ако работодателите задържат личната карта на кандидатите за работа (за да впишат нужните им данни), тъй като тя е основен идентификационен документ на всеки български гражданин по Закона за българските документи за самоличност. Съгласно този закон личната карта

¹ Приложение № 2 към чл. 33, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация.

продължава от стр. 7

документите. Щом във вътрешния правилник пише по „банков път“, ако ще и Господ да слезе да кандърдисва служителя да си внесете левчето в касата на институцията - няма да стане!

Сценарий №3 - „С минимум усилия“

Факт е, че съществуват администрации, за които адекватното предоставяне на достъп до информация не винаги е свързано със сяпко следване на процедурата. Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, Министерство на вътрешните работи, Агенция за приватизация, Министерство на земеделието и горите изпратиха кратки отговори по пощата с приложена в пощенския плик дискета, съдържаща исканата от нас информация. Вярно, тези институции на практика ни предоставиха безплатно една дискета, но и не похарчиха пари за безмислени телефонни разговори, не се зае време

може да се задържа единствено от органите на МВР и то при изрично изброени в закона хипотези.

Очевидно, при кандидатстване за работа не всички данни, съдържащи се в личната карта на едно лице, са нужни на работодателя - важно е да се запишат трите имена, ЕГН/номера на личната карта и евентуално адреса на участващото в конкурса лице. Личната карта съдържа още данни, които не са пряко свързани с целта на обработване на данните от администратора - например място на раждане, ръст, цвят на очите, особени белези. Събирането на повече от необходимите лични данни е по-скоро „за всеки случай“, без да следва конкретна релевантна цел. В този смисъл по-правилно е нужните данни от личната карта да се запишат, а не да се въвежда задължително изискване за предоставяне на ксерокопие от картата.

Следователно, в случай че липсва изрично определено нормативно задължение за участниците в конкурса да предоставят ксерокопия от своите лични документи, а работодателите - да имат право да изискват и съхраняват такива копия, то събирането и съхраняването им може да стане само със съгласието на всяко лице, а не като задължително условие. Дори тогава, администраторът на данни е длъжен да уведоми лицето, доброволно предоставящо ксерокопие на личната си карта, за какво ще използва това копие (с какви цели), както и да унищожи събраните данни след приключване на тяхното обработване.

на служители, които да тичат по коридорите в търсене на липсващи колеги, бланки за протоколи, подписи и пр.

В крайна сметка исканата от ПДИ информация беше получена - къде по-лесно, къде по-трудно. Убедихме се също, че подготовеният от нас наръчник за администрацията „Как да предоставяме достъп до обществена информация“, ще е полезен.

Забележка

В чест на истината, в рамките на „Сценарий №3 - С минимум усилия“, може би трябва да добавим и онези институции, които изобщо не си направиха труда да отговорят. Бе усилие, не отговориха Държавен фонд земеделие, Министерство на културата, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Агенция митници, Изпълнителна агенция Пътища.

С помощта на ПДИ министър Велчев отново бе осъден за договора с Crown Agents

На 28 април 2005 г. петчленен състав на ВАС отмени изцяло решението на тричленния състав на същия съд, с което през м. ноември 2004 г. бе отхвърлена жалбата на Кирил Терзийски от ПДИ срещу отказа на министъра на финансите Милен Велчев да предостави копие от договора с Британската фирма Crown Agents. Мотивите на магистратите са, че решението на тричленния състав е постановено при допуснато нарушение на материалния закон и съществено нарушение на съдопроизводствените правила. На първо място съдиите отбелязват, че тричленният състав не се е произнесъл по законосъобразността на маркирането с гриф за сигурност на договора, поради което изводът му, че същият съдържа класифицирана информация, е необоснован. На второ място тричленният състав е събирал доказателства (преглед на договора) в закрито заседание по реда на чл. 41, ал. 3 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) след приключване на устните състезания и обявяване на делото за решаване като по този начин е нарушил правото на защита на жалбоподателя, който не е могъл да се запознае с установените факти и обстоятелства. Делото е върнато за ново разглеждане от друг тричленен състав на съда.

Изменения в Закона за защита на личните данни ограничават достъпа до информация

На 7-ми април Министерският съвет прие проект за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни, с което се предвижда обработката на лични данни, свързани с престъпления, административни нарушения, присъди по наказателни дела и мерки за сигурност да става само под контрола на компетентните органи.

Измененията предвиждат още отмяна на разпоредбата за предоставяне на лични данни, съдържащи се в публични регистри. Достъп ще се осигурява само „при изпълнението на задача от обществен интерес“. Дава се възможност на работодателите свободно да събират чувствителни лични данни. Комисията за защита на личните данни не е информирана за предложенията и не е участвала в обсъждането им.

Необходимо е поправките да бъдат предоставени за обществено обсъждане, за да бъде балансиран закона, коментира Александър Кашъмов от ПДИ. Той допълни, че ако ограниченията влязат в сила, това ще доведе до противоречие със Закона за достъп до обществена информация.

Законът за достъп до обществена информация дава право на достъп до договора за строежа на магистрала „Тракия“

Досието на договора за концесия на магистрала „Тракия“ е обществено-достъпна информация според Закона за достъп до обществена информация, заяви адвокат Александър Кашъмов от Програма Достъп до Информация. Законово задължение на министъра на Регионалното развитие е да изпрати досието на концесията, което съдържа всички документи по проекта, в публичния регистър към МС. Според съществуващото законодателство, концесионните договори са публични и не може да има ограничения на достъпа поради търговска тайна. Достъп до документите ще покаже спазена ли е процедурата по възлагане на концесия, има ли становище на Евростат и съгласие на Европейската инвестиционна банка за сключването на договора.

Архивът на Държавна сигурност не е държавна тайна

Достъпът до досиетата стана проблем след отмяната на едноименния закон през 2002г., коментира адвокат Александър Кашъмов от ПДИ. Изказването дойде след изявление на министър Петканов относно законовите пречки за разсекретяване архива на бившите тайни служби. Министърът цитира некоректно практиката на Върховния административен съд, който поне в три решения е обявил, че архивът на Държавна сигурност не е държавна тайна, припомни юристът от ПДИ. През 2004г. ВАС осъди министъра да даде достъп до архивите на журналиста Христо Христов от в-к „Дневник“.

Прокурор защити позицията на търсещите информация в съда

На заседанието пред петчленен състав на Върховния административен съд на 14 април по

продължава на стр. 9

делото на Програма Достъп до Информация и двамата народни представители срещу отказ на министъра на администрацията да предостави договора с „Майкрософт“ за доставка на 30 000 софтуерни пакета за администрацията, представителят на прокуратурата застана на страната на защитниците на правото на информация. Според жалбоподателите процедурата по избор на доставчик е нарушена, тъй като не е проведен конкурс. От своя страна, министър Калчев твърди, че поръчката е за продукти на „Майкрософт“, и затова не са разгледани алтернативни оферти. Адвокатите на министър Калчев не се явиха на заседанието.

Семинар по достъпа до информация в Латинска Америка

На 27 април ръководителят на правния екип на ПДИ, Александър Кашъмов, взе участие в работна среща в Буенос Айрес на тема: „Международният опит и успешните начини за ефективно упражняване на правото на достъп до информация“. На 2 май в Чили адвокат Кашъмов участва и в работна група „Опитът в прилагането на стандартите в правото на информация. Кооперативни стратегии и наблюдение на дейността на организациите за Гражданско общество“. Срещите са организирани от Аржентинската Асоциация за граждански права, Център за прилагане на обществени политики за равенство и развитие, Британското посолство в Буенос Айрес, и „Правна Инициатива“ към Отворено общество.

Информацията за атендата срещу папа Йоан Павел II-в Интернет

Информация от архивите на ЩАЗИ и Държавна сигурност за атендата срещу папа Йоан Павел II през 1981г. ще бъде публикувана в интернет. Това обяви председателят на Държавната Комисия по сигурност на информацията Цвета Маркова. Според съобщението от 15 април папката, съдържаща кореспонденцията между двете тайни служби трябва бъде на разположение на гражданите в приемната на ДКСИ.

Проверяват кандидат-депутати за връзки с ДС

Държавната Комисия по сигурност на информацията ще предостави имената на бивши агенти на службите за сигурност на лидерите на партиите и коалициите, участващи в изборите за 40-то Народно събрание. Партийните лидери ще решават сами дали да оставят в листите хората с нечисто минало.

Румъния започна разсекретяването на милиони досиета на тайната полиция „Секуритате“.

20 000 файла са предадени на независимият Национален съвет за изследване архивите на „Секуритате“, която ще анализира възможния риск за националната сигурност от разкриването на информацията, съдържаща се в документите. Скоро ще стане ясно дали обвиненията към видни политици, държавни служители, съдии и други публични фигури, за съучастие с тайните служби са верни. Повече от 100 000 досиета са изгубени или унищожени по време и непосредствено след революцията от 1989 година срещу комунистическия диктатор Николае Чаушеску.

Институциите в Сърбия не прилагат Закона за достъп до информация

Проучване на „Прозрачност - Сърбия“, показва, че институциите не изпълняват задълженията си по Закона за достъп до информация, който влезе в сила в Сърбия през ноември 2004. От 151 заявления за достъп до обществена информация, 20 са получили неопределен отговор показва същото проучване. Сръбският министър на правосъдието, Зоран Стойкович, обеща да предостави офис и телефонна линия на Комисаря по приложението на Закона за достъп до информация след критика на местна неправителствена организация.

Комисия проверява изпълнението на Закона за свобода на информацията в САЩ

Правната комисия на Сената създаде на Комисия по приложението на Закона за Свобода на информацията. Комисията, създадена по предложение на сенатора Джон Корнин,

трябва да предсатви пред Конгреса и Президента на САЩ, своите препоръки относно сроковете при разглеждане на заявления за достъп до информация.

Европейската комисия задължена да предостави информация

Австрийска организация за защита правата на потребителите осъди Европейската комисия за отказ да предостави официални документи. На 13 април 2005г. Европейският съд анулира отказ на Комисията от 2002г. да предостави достъп до досието по случая „Ломбардски клуб“. Случаят касае водени в Австрия дела срещу скандален картел от осем банки, които са ощетявали клиентите си години наред. Съдът се позова на Регламент 1049/2001, който урежда достъпа на гражданите и юридическите лица на ЕС до официални документи на Европейския Парламент, Съвета и Комисията.

Associated Press съди Пентагона

Associated Press подаде жалба срещу отказ на Пентагона да предостави информация. В края на

2004г. журналисти от международната медия са подали заявление по Закона за свобода на информацията за достъп до 558 свидетелски показания от разпитите на задържаните в американската военна база „Гуантанамо“. Според адвокати на медията, заявлението е пренебрегнато и Пентагонът може да бъде задължен да предостави информацията само по съдебен ред.

Президентът Джордж Буш създаде нова длъжност

Американският президент назначи координатор на обмена на данни между различните разузнавателни служби. Постът е създаден в рамките на реформата за повишаване ефективността на американското разузнаване. Обменът на информация е приоритетна задача в тази реформа, след като анализите на разузнавателната дейност преди 11 септември 2001 г. показаха недостатъчна координация между различните служби.

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип: Александър Кашъмов,
Антон Андонов, Дарина Палова, Диана
Банчева, Гергана Жулева, Катерина Коцева,
Кирил Терзийски, Николай Мареков, Фани
Давидова

Оформление: Николай Мареков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия.

©Програма Достъп до Информация

Материалите в това издание са обект на авторско право.

При цитиране позоваването на източника е задължително.

Изразените в бюлетина мнения и възгледи не ангажират и не отразяват тези на Министерството на външните работи на Кралство Холандия